

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารมีความสำคัญยิ่งต่อองค์กรทุกประเภท ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของการบริหารเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าหรือความล้มเหลวของแต่ละองค์กรได้เป็นอย่างดี การดำเนินการขององค์กรจะสำเร็จบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารที่จะแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการเป็นสำคัญ (วิลาวรรณ รพีพิศล. 2550 : 24) ดังนั้น การบริหารจึงเป็นเครื่องมือที่จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วรพจน์ บุษราคมวดี. 2551 : 3)

ในการบริหารงานตั้งแต่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน หากมิได้มีการบริหารงานที่ดีแล้ว ก็ยากที่จะให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องวางมาตรการให้การดำเนินงานตรงเป้าหมาย โดยการกำหนดมาตรฐานเพื่อป้องกันการผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ซึ่งได้แก่การควบคุม ซึ่งเป็นกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้และหาหนทางที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดจากมาตรฐานที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมายหรือการดูแลการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ ให้ถูกวิธีและตรงตามเวลา เป็นการกำกับหรือบังคับให้งานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ (ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. 2538 : 241)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 34 ให้จัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษา เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมาตรา 35 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 34 (2) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เฉพาะที่เป็นโรงเรียนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และมาตรา 59 กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้และจัดหา ผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและ ที่เป็นทรัพย์สินอื่นรวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษา

และเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์และภารกิจหลักของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 28-29)

การควบคุมภายใน เป็นกลไกที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการบริหารงานในหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการในภาครัฐหรือเอกชน ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ การควบคุมภายในจะช่วยควบคุมหรือลดความเสี่ยงของหน่วยงานให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานและการจัดการของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ การควบคุมภายในจึงเป็นพันธกรณีที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของผู้ทำหน้าที่บริหารจะต้องปฏิบัติเพื่อให้กิจการงานต่าง ๆ ทั้งปวง สามารถปฏิบัติได้สำเร็จคล่องตามนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร การออกแบบกิจกรรมการควบคุมภายในและการปฏิบัติตามการควบคุมที่กำหนดเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับองค์กรที่จะต้องจัดให้มีและให้ความสำคัญ เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารที่จะต้องจัดให้มีขึ้น (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. ม.ป.ป. : 2)

ในการบริหารงานยุคปัจจุบัน ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ทรัพยากรที่จำกัดอย่างเหมาะสมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในกระบวนการทางการบริหารมีทรัพยากรทางการบริหาร 4 ประการ ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ซึ่งในโลกแห่งการสื่อสาร ข่าวสาร สารสนเทศอันกว้างไกล ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้จักการนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเป็นทรัพยากรในกระบวนการบริหาร (ไพโรจน์ คชชา. ม.ป.ป. : 1) อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นเทคโนโลยีประเภทหนึ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการนำมาใช้ในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่มีความสามารถสูงในการจัดการข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บการประมวลผล หรือการวิเคราะห์ข้อมูล จึงเป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้เพื่อการบริหารการศึกษา และเนื่องจากคอมพิวเตอร์สามารถโต้ตอบและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ได้ จึงเป็นประโยชน์และเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาใช้เพื่อการเรียนการสอน แต่การที่จะนำมาใช้ให้ได้ประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด จะต้องมีการวางแผน การควบคุมและ ประเมินผลที่ดีควบคู่กันไปด้วย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ม.ป.ป. : 2)

ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2544 กำหนดให้หน่วยงานภาครุฐ นำมาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินไปใช้เป็นแนวทางจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. ม.ป.ป. : 2-3) ซึ่งการจัดวางระบบการควบคุมภายในหน่วยงานภาครุฐ รวมถึงการกำหนดให้มีการประเมินการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อให้การใช้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันและลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเพื่อการใช้ประโยชน์

ได้อย่างคุ้มค่า จึงกำหนดให้มีการประเมินการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ 7 ด้าน (สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน. 2547 : ค 37, ค 39-40) ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายการนำ คอมพิวเตอร์มาใช้ในการดำเนินงาน 2) การกำหนดนโยบายในการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ 3) การจำกัดให้เฉพาะผู้ได้รับการอนุมัติเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงและใช้งานอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ 4) การฝึกอบรมหรือให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์กับผู้ใช้คนใหม่ 5) เมื่ออุปกรณ์ คอมพิวเตอร์เกิดความเสียหายหรือทำงานไม่ได้มีการรายงานให้ผู้รับผิดชอบทราบและมีการแก้ไข อย่างทันท่วงที 6) มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ตามระยะเวลาที่กำหนด 7) มีการประสาน และวางแผนกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์

โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา การบริหาร จัดการศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านนักเรียนมีคุณภาพค่อนข้างต่ำและด้านการขาดประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการ ปัญหาดังกล่าวอาจเนื่องจากโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย ได้แก่ วัสดุไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยี ที่มีราคาแพง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : ออนไลน์) จากรายงานสรุปผล การประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาฯ ระดับคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ด้านบุคลากร มีครูไม่เพียงพอ ครูไม่ยอมรับการพัฒนาตนเองกับการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบใหม่ ครูมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาสอนนักเรียนอย่างเต็มที่ ครูขาดความรู้ความถนัดในวิชาที่สอน สอนไม่ตรงตามสาขาวิชา และขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ด้านการบริหารจัดการ พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอและ มีความล่าช้า นโยบายการจัดการศึกษาที่ไม่ชัดเจน สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูสอนหลายกลุ่มสาระและสอนไม่ตรงกับความรู้ ครูสอน ในรูปแบบเก่า ครูขาดการผลิตสื่อการเรียน ขาดทักษะในการใช้สื่อ IT โรงเรียนไม่ได้รับการเป็นธรรมชาติ ในการจัดสรรสื่อการเรียนการสอน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2548 : 1-3)

โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโหง เป็นโรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่ประสบปัญหาเช่นเดียวกับ โรงเรียนขนาดเล็กโดยทั่วไป จากการสังเกต สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มย่อยเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาด้านการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียน พบว่า สภาพการดำเนินการของทั้ง 3 โรงเรียน มีการนำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เข้าไปใช้ในโรงเรียนทั้งเพื่อการบริหารและเพื่อการเรียน การสอน แต่เนื่องจากอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ประกอบกับโรงเรียนขาดแนวทางการควบคุมการใช้คอมพิวเตอร์ จึงเป็นสาเหตุสำคัญ

ที่ทำให้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนมีสภาพที่เก่าชำรุดบางเครื่องไม่สามารถใช้งานได้ ในด้านครูผู้สอนที่ไม่เพียงพอ ครูมีภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอนและงานธุรการและกิจกรรมต่าง ๆ จึงไม่สามารถเข้ารับการอบรมหรือการศึกษาด้วยตนเองเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและสร้างทักษะการใช้ การดูแลรักษา การซ่อมบำรุงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียน และจากการที่โรงเรียนได้ดำเนินการตามแนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ด้านการประเมินการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ พบว่า การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนมีโอกาสเสี่ยงสูงที่จะเกิดความผิดพลาดเสียหายและใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า จากสภาพการดำเนินการดังกล่าว ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนขาดแนวทางการดำเนินการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สอดคล้องตามประเด็นการประเมินการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

จากการศึกษางานวิจัยปัญหากระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ของ อมร สีแสง (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า การตรวจสอบและประเมินผลงานด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับที่น้อยและจากการศึกษาปัญหาการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของ ทำเนียบ ปู่หลุ่น (2543 : บทคัดย่อ) ; รุจิรา พริ้งศิรินันท์กุล (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา ได้แก่ คอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ คอมพิวเตอร์ชำรุด ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ บุคลากรสอนไม่ตรงตามสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ขาดแคลนผู้มีความรู้ความสามารถด้านการซ่อมบำรุง และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการด้านการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการศึกษาของ เอี่ยม บริบูรณ์ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า แนวทางที่โรงเรียนต้องการ คือ นโยบายของหน่วยบังคับบัญชาเหนือขึ้นไปต้องชัดเจน นโยบายของโรงเรียนต้องสอดคล้องและบังคับใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรม มีการกำหนดหลักสูตร การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การกำกับ นิเทศและติดตามอย่างเข้มแข็งจริงจัง จากสภาพปัญหาและความต้องการดังกล่าว ผู้อำนวยการโรงเรียนครูและผู้วิจัยจึงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กกว่าควรมีลักษณะอย่างไร เมื่อได้นำแนวทางไปทดลองใช้ในโรงเรียนขนาดเล็กแล้ว ผลของการใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นอย่างไร

เพื่อเป็นการหาคำตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะพัฒนาแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามแนวทางการควบคุม 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนการกำหนดมาตรฐาน และการประเมินผล โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้อำนวยการ

โรงเรียนและครู ได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง
2. เพื่อสร้างและพัฒนาแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง
3. เพื่อทดลองใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นในโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดศรีวังค์
4. เพื่อศึกษาผลการใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดศรีวังค์

ข้อตกลงเบื้องต้น

การพัฒนาแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพบริบทและร่วมสนทนากลุ่มกับผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูทั้ง 3 โรงเรียนเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและร่วมกันสร้างแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อนำไปทดลองใช้ในโรงเรียน โดยที่ประชุมมีมติเห็นว่าโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนมีสภาพบริบทที่คล้ายคลึงกัน จึงเลือกแบบเจาะจงให้ทดลองใช้กับโรงเรียนวัดศรีวังค์ ด้วยเหตุผล 4 ประการ ได้แก่

1. เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการจัดทำรายงานการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544
2. มีการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในโรงเรียน
3. บุคลากรในโรงเรียนมีความเต็มใจและพร้อมที่จะให้ข้อมูล
4. สถานที่สะดวกและปลอดภัยในการเดินทางเพื่อเก็บข้อมูล

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยที่ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก

1. หน่วยในการวิเคราะห์

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในครั้งนี้ คือ โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 สภาพ ปัญหาและความต้องการ แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

3.2 แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

4. กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและพัฒนาแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

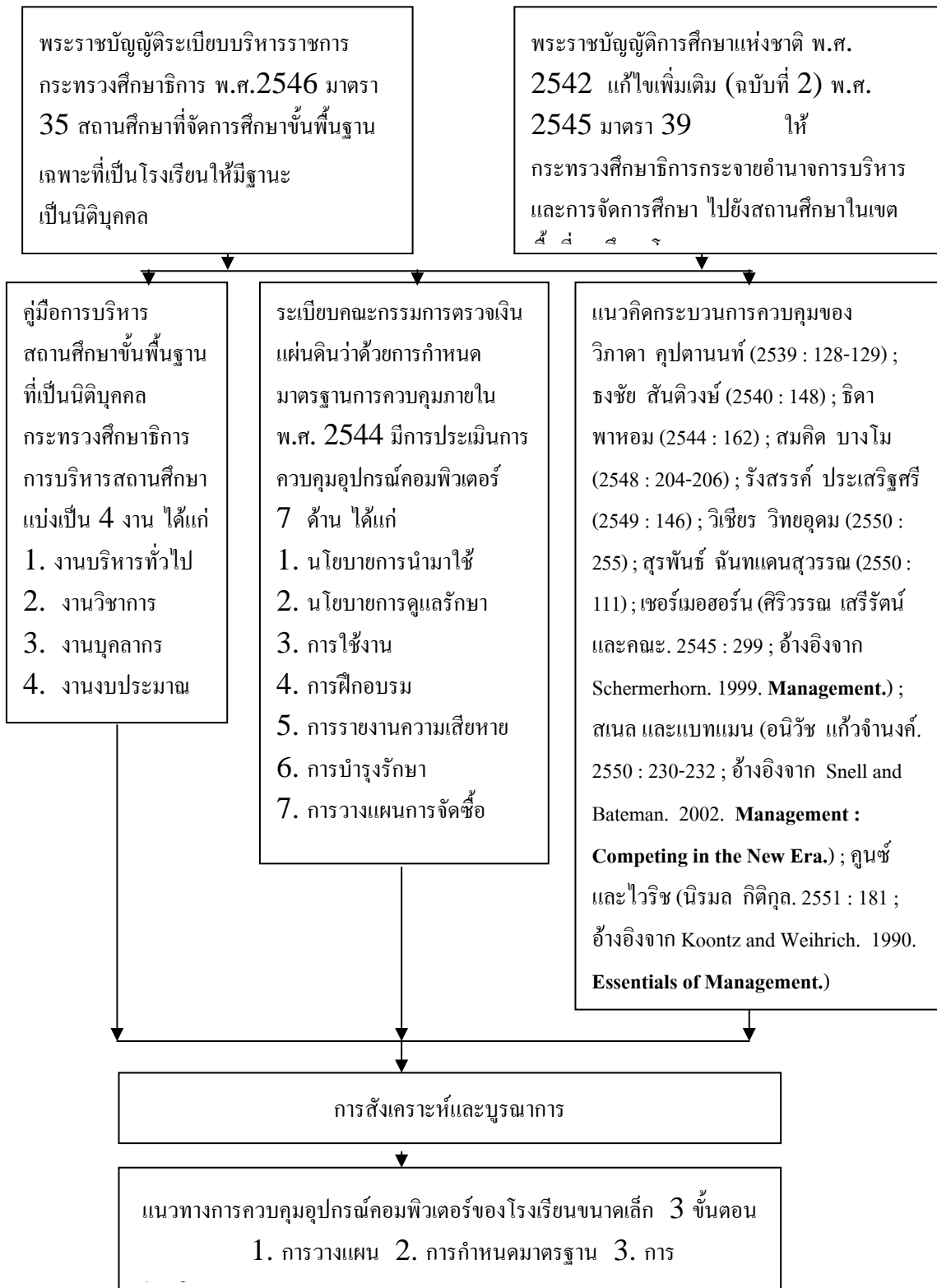
ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 71-72) ; ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. 2547 : ค 37 , ค 39-40) ; สังเคราะห์และบูรณาการร่วมกับแนวคิดกระบวนการควบคุมของวิภาดา กุปตานนท์ (2539 : 128-129) ; ชงชัย สันติวงษ์ (2540 : 148) ; ธิดา พาหอม (2544 : 162) ; สมคิด บางโม (2548 : 204-206) ; รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549 : 146) ; วิเชียร วิทยอุดม (2550 : 255) ; สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ (2550 : 111) ; เซอร์เมอฮอร์น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2545 : 299 ; อ้างอิงจาก Schermerhorn. 1999. **Management.**) ; สเนล และแบทแมน (อนิวัช แก้วจางค์. 2550 : 230-232 ; อ้างอิงจาก Snell and Bateman. 2002. **Management : Competing in the New Era.**) ; คูนซ์ และไวริช (นิรมล กิติกุล. 2551 : 181 ; อ้างอิงจาก Koontz and Wehrich. 1990. **Essentials of Management.**) สรุปและกำหนดเป็นกรอบแนวคิดแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยแยกเป็นการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารและการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน มีกระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวางแผน
 2. การกำหนดมาตรฐาน
 3. การประเมินผล
- ดังแสดงในภาพประกอบ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ทางอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ ทำหน้าที่เสมือนสมองกลใช้สำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่ง่ายและซับซ้อนโดยวิธีทางคณิตศาสตร์

การควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หมายถึง การควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในกิจกรรมการควบคุมสำหรับระบบสารสนเทศ ตามการจัดทำรายงานการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ซึ่งประกอบด้วย

1. องค์กรมีการกำหนดนโยบายการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการดำเนินงาน
2. มีการกำหนดนโยบายของแต่ละหน่วยงานในการดูแลรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์
3. มีการจำกัดให้เฉพาะผู้ได้รับอนุมัติเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงและใช้งานอุปกรณ์

คอมพิวเตอร์

4. มีการฝึกอบรมหรือให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์กับผู้ใช้คนใหม่
5. เมื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์เกิดความเสียหายหรือทำงานไม่ได้มีการรายงานให้

ผู้รับผิดชอบทราบและมีการแก้ไขอย่างทันท่วงที

6. มีการบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ตามระยะเวลาที่กำหนด
7. มีการประสานและวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อให้

มั่นใจว่าในระยะยาวอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่จัดซื้อจะเข้ากันและใช้งานได้ดีกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อื่น

สภาพปัญหาและความต้องการแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง ข้อค้นพบที่เกิดจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสังเกต สัมภาษณ์ สทนทนากลุ่ม ของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูในโรงเรียนขนาดเล็กและผู้ทำการวิจัย ในเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง

สร้างและพัฒนาแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หมายถึง แนวทางการปฏิบัติงานที่ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้วิจัย ได้ร่วมกันสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดจากแนวคิดกระบวนการควบคุมของนักวิชาการ สังเคราะห์และบูรณาการร่วมกับประเด็นการประเมินการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 สรุปเป็นแนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หมายถึง แนวปฏิบัติในการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แยกเป็นการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารและการควบคุมอุปกรณ์

คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การกำหนดมาตรฐานและการประเมินผล

ทดลองใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้น หมายถึง การทดลองใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่พัฒนาขึ้น ในโรงเรียนวัดศรีวังค์

ผลการใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หมายถึง ผลด้านความพึงพอใจวัดจากความพึงพอใจของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนวัดศรีวังค์ ที่มีต่อการใช้แนวทางการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่พัฒนาขึ้น

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 คน ลงมาที่ใช้เป็นกรณีศึกษาวิจัย อันได้แก่

1. โรงเรียนวัดท่าใหม่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. โรงเรียนวัดศรีวังค์ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. โรงเรียนวัดลาดระโง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 และมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ประกอบกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 เขต ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน มีหน้าที่บริหารงานทุกด้านในโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโง

ครู หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนการสอนของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ โรงเรียนวัดลาดระโง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศหรือแนวทางให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูได้นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการควบคุมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน

